

Aan: College van B&W

Van: Gemeenteraad van Eemsdelta

Betreft: Inbreng van de gemeenteraad voor het najaarsgesprek over de Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2026

Geachte college,

Een *nij begun* betekent niet dat vanaf dat moment alles goed gaat. Ook niet nu er goede en volgende stappen worden gezet met de isolatieaanpak en de sociale en economische agenda. De gevormde praktijk van ongelijkheid, systeemdenken en door regels en geld gestuurde uitvoering rond schade en versterking blijkt bijzonder weerbarstig. Het is nog steeds onvoldoende zichtbaar dat de beloofde omslag naar “milder, makkelijker en menselijker” daadwerkelijk is gemaakt. Zeker in de gemeente Eemsdelta.

Dat is het breed levende gevoel binnen de gemeenteraad van Eemsdelta. Net als vorig jaar zullen wij ook dit jaar opnieuw aandacht blijven vragen voor wat niet goed gaat, totdat de woorden uit Nij Begun voor onze inwoners merkbare en betrouwbare werkelijkheid zijn. Wij vragen u om dit mede namens ons in te brengen in het najaarsgesprek met de minister.

De versterking

De versterkingsopgave in Eemsdelta is nog steeds omvangrijk. Pas ongeveer de helft van de bijna 11.000 woningen die in onze gemeente versterkt moeten worden, zijn daadwerkelijk versterkt. De verwachting is dat pas in 2032 de laatste huizen zijn versterkt. Achter algemene voortgangscijfers van NCG gaat bovendien een hardnekkige werkelijkheid schuil. Een belangrijk deel van de administratieve voortgang bestaat uit woningen die op norm zijn verklaard en niet versterkt worden (circa 33% van de totale opgave in Eemsdelta).

Voor inwoners die daadwerkelijk op uitvoering wachten, en in het bijzonder voor bewoners in langlopende en complexe situaties, is er nog altijd te weinig duidelijkheid en perspectief. Eenvoudige zaken worden snel en adequaat afgedaan, maar de complexere versterkings- en schadetrajecten slepen zich vaak jaren voort met alle mogelijke gevolgen van dien.

Het ACVG-rapport *Beoordeeld, maar vertrouwen onder druk* roept, juist in Eemsdelta met haar omvangrijke versterkingsopgave, opnieuw vragen op over de juistheid en zorgvuldigheid van versterkingsadviezen. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de veiligheid van hun woning zorgvuldig is beoordeeld. Bovenal laat het rapport zien dat het vertrouwen van inwoners in de overheid verder is geschaad.

Het rapport gaat namelijk niet alleen over de technische kwaliteit van afzonderlijke beoordelingen. Het raakt ook aan de werkwijze van NCG en het (gebrek aan) vertrouwen die dit heeft opgeleverd. Het roept de fundamentele vraag op welk uitgangspunt in de opdracht van BZK aan NCG het primaat heeft: juridisch rechtmatige uitvoering binnen bestaande kaders, of handelen volgens de bedoeling van Nij Begun: milder, makkelijker en menselijker?

Wij verwachten dat BZK en NCG bij de opvolging van het ACVG-rapport zich niet beperken tot technische controles en aanpassing van werkprocessen. Nodig is ook een verandering in houding en werkwijze. Een persoonsgerichte aanpak waarbij signalen van inwoners serieus worden genomen en fouten worden erkend. Met mandaat voor maatwerk kan het beschadigde vertrouwen stap voor stap worden hersteld.

Onaanvaardbare verschillen vragen om daadkracht

De aanpak van maatschappelijk onaanvaardbare verschillen is daarnaast nog onvoldoende zichtbaar. De verschillen die zijn ontstaan door wisselende versterkingsaanpakken zijn een bron van frustratie en afnemende sociale cohesie. De problematiek is bekend en oplossingsrichtingen zijn in beeld. Toch merken inwoners nog te weinig resultaat.

Wij verwachten van het ministerie van BZK en de NCG een actievere en resultaatgerichte rol. Het overnemen van routekaarten en het maken van procesafspraken zijn onvoldoende wanneer deze niet leiden tot concrete maatschappelijk aanvaardbare oplossingen.

Ook bij maatregel 29 milder, makkelijker en menselijker

Wij maken ons tevens zorgen over de formalistische uitvoering van maatregel 29. Deze uitvoering sluit niet altijd aan bij het uitgangspunt van Nij Begun om de inwoner centraal te stellen. Wij vragen het Rijk en de uitvoerende organisaties daarom om ruimte te maken én te nemen om praktische oplossingen te bieden. Kies voor één aanspreekpunt en, waar mogelijk, één integrale oplossing voor inwoners voor isolatie, schadeherstel en versterking. Inwoners mogen niet opnieuw zelf de gevolgen dragen van schotten tussen regelingen en organisaties.

Wij willen ook vooruit

Tegelijkertijd richten ook wij onze blik graag vooruit. De isolatieaanpak en de economische en sociale agenda bieden veel kansen voor onze inwoners. Daar gaan onze schouders onder voor Eemsdelta en de hele regio. De agenda's zijn het afgelopen jaar weer concreter geworden. Wij hopen en verwachten op termijn de effecten daarvan te zien voor onze gemeente en onze inwoners. Waarbij de agenda's zich duidelijk moeten vertalen in lagere vaste lasten, lokale werkgelegenheid en brede welvaart, waaronder leefbaarheid en toekomstperspectief in wijken en dorpen.

Herstelagenda

Wij begrijpen als geen ander dat onze inwoners heel vaak nog niet zover zijn. Ook voor schade en versterken (het herstel van Groningen) willen we graag de blik vooruit. Maar Herstel van Groningen slaagt pas wanneer ook de moeilijkste situaties worden opgelost.

Dat vraagt ruim mandaat en de bereidheid om de werkelijkheid van de inwoner zwaarder te laten wegen dan de grenzen van regelingen en organisaties. We roepen via u het kabinet op de noodzakelijke ruimte en middelen te bieden en te borgen.

Tot slot

De Staat van Groningen moet ieder jaar eerlijk zichtbaar maken waar vooruitgang wordt geboekt én waar de uitvoering achterblijft. Wat dat betreft vinden wij dat de Staat waar mogelijk concreter moet worden, met aandacht voor de ervaringen van inwoners en terugkoppeling over wat er met signalen uit de regio is gedaan.

Wij blijven optimistisch over de toekomst van Eemsdelta en Groningen. Maar alleen realisme maakt dat optimisme geloofwaardig. Onze inwoners hebben geen behoefte aan nieuwe woorden, maar aan een Rijksoverheid die handelt. Een overheid die luistert naar inwoners, leert, en doet wat zij belooft.

Namens de gemeenteraad van Eemsdelta,

Ben Visser
Voorzitter

Tineke Kramer
Griffier